

Голас РАДЗІМЫ

ВЫДАННЕ БЕЛАРУСКАЙ СЕКЦЫІ КАМІТЭТА ЗА ВЯРТАННЕ НА РАДЗІМУ І РАЗВІЦЦЕ КУЛЬТУРНЫХ СУВЯЗЕЙ З СУАЧЫННІКАМІ

№ 12 (596)

Люты 1962 г.

Год выдання 8-ы

Сілы міру і сацыялізма перамогуць

У Праграме Камуністычнай партыі Савецкага Саюза гаворыцца: «Сусветна-гістарычны паварот ад капіталізму да сацыялізма, пачаты Кастрычніцкай рэвалюцыяй, — законмерны вынік развіцця грамадства».

Марксізм-ленінізм, адкрываюшы аб'ектыўныя законы грамадскага развіцця, паказвае уласцівыя капіталізму супярэчнасці, непазбежнасць іх рэвалюцыйнага выбуху і пераходу грамадства да камунізму».

Вялікая Кастрычніцкая рэвалюцыя прарвала фронт імперыялізму ў Расіі і стварыла новы тып дзяржавы — Савецкую сацыялістычную дзяржаву. Кастрычніцкая рэвалюцыя падарвала эканамічную базу, на якой трымаўся лад эксплуатацыі і сацыяльнай няроўнасці. Яна зрабіла паварот у сусветнай сістэме капіталізму: свет распуся на дзве процілеглыя сістэмы.

Многа цяжкасцей і выпрабаванняў выпала на долю савецкага народа, на долю маладой краіны рабочых і сялян — голад, разруха, эканамічная адсталасць, войны. Народ выстаў, перамог. У краіне Саветаў пабудаваны сацыялізм. Пераможны рух савецкага народа наперад не спыняецца. Толькі за апошнія некалькі год у краіне пабудаваны тысячы новых прамысловых прадпрыемстваў, буйнейшых ў свеце гідрэлектрастанцый, металургічных, хімічных, машынабудавальных заводаў, растуць цэлыя гарады і індустрыяльныя цэнтры. Асваенне цалінных зямель дало нашаму народу дадаткова мільярды пудоў зерня. Наша гаспадарка развіваецца настолькі хутка, што Савецкі Саюз перагнаў ЗША не толькі па тэмпах, але і па абсалютнаму штогадоваму прыросту прадукцыі, здабывае больш, чым ЗША, жалезнай руды, вугалю, пераўзыходзіць іх у вытворчасці коксу, зборнага жалезабетону, магістральных электравозаў і цеплавозаў, піламатэрыялаў, шарцыяных тканін, масла, цукру, рыбы і іншых тавараў.

Мы перагналі Злучаныя Штаты і ў развіцці навукі і тэхнікі. Імён

Дружба трох гарадоў

ГОМЕЛЬ. Яшчэ ў даваенныя гады паміж Гомелем, Бранскам і Чарнігавам завязалася цесная дружба. Яна з кожным днём умацоўваецца. Дэлегацыі гэтых гарадоў абменьваюцца навінамі ў прамысловасці, будаўніцтве, у культурным жыцці.

Гэтымі днямі горад на Сожы наведвалі дэлегацыі працоўных Бранска і Чарнігава. На гарадскім сходзе перадавікоў прамысловасці і транспарту Гомеля, дзе прысутнічалі і госці, былі падведзены вынікі сацыялістычнага спаборніцтва паміж трыма гарадамі.

На сутрэчы прадстаўнікоў трох гарадоў былі прыняты новыя сацыялістычныя абавязальствы на 1962 год.

Хуткімі тэмпамі вядзецца збудаванне міжнароднага нафтаправода «Дружба». Нафтачная артарія перасекла ўжо Карпацкія горы. Шырокім фронтам разгарнуліся работы на тэрыторыі Гомельскай і Брэсцкай абласцей. На здымку: укладна труба нафтаправода на участку Броды-Мазыр.

на савецкія людзі запусцілі першымі касмічныя караблі з чалавекам на борце. Гэта з'явілася яркай дэманстрацыяй перавагі сацыялістычнага грамадскага ладу.

У цяперашні час Савецкі Саюз рашае задачы камуністычнага будаўніцтва. Але рашае ён гэтыя задачы не адзін, а ў братняй сям'і сацыялістычных краін. Пасля таго, як у выніку II сусветнай вайны былі знішчаны германскі фашызм і японскі імперыялізм, многія краіны Еўропы і Азіі сталі на шлях будаўніцтва сацыялізма. Перамога сацыялістычных рэвалюцый у Кітаі, у радзе краін Еўропы і Азіі з'явілася самай буйнай падзеяй сусветнай гісторыі пасля Кастрычніцкай рэвалюцыі ў Расіі.

Сусветная сацыялістычная сістэма — яшчэ маладая сістэма. Але цяпер ужо вопытам усіх гэтых краін пацверджана непазбежнасць змены капіталістычнага ладу сацыялістычным, даказаны рашаючыя перавагі сацыялізма. Новы лад забеспечыў народам высокія тэмпы развіцця прадукцыйных сіл, няхільнае павышэнне жыццёвага ўзроўню, пазбавіў эксплуатацыі, даў шырокія сацыяльны і палітычныя правы.

Новымі сталі адносіны паміж народамі і краінамі. Сацыялістычны інтэрнацыяналізм, таварыскае супрацоўніцтва і брацкая ўзаемадапамога, раўнапраўе ўсіх краін — вось рысы, якія характарызуюць адносіны ў краінах сацыялістычнай садружнасці.

Развіццё эканомікі сацыялістычных краін ідзе бурнымі тэмпамі. У 1961 годзе індустрыя сацыялістычных краін развівалася ў чатыры разы хутчэй, чым прамысловасць капіталістычнага свету. Значныя поспехі і ў развіцці сельскай гаспадаркі, павялічыўся жыццёвы ўзровень народаў. Кожны год прыносіць новыя перамогі ў будаўніцтве сацыялізма і камунізму. Эканамічны дасягненні Савецкага Саюза і іншых краін сацыялістычнага ладу натхняюць працоўных на яшчэ большыя перамогі.

Калі да лагера сацыялізма далучаюцца ўсё новыя і новыя краіны, то лагер імперыялізму церпіць паражэнне за паражэннем. На абломках каланіяльных імперый узніклі 42 суверэнныя дзяржавы. Шырыцца пратэст шырокіх народных мас у капіталістычных краінах супраць таго ладу, су-

праць асновы той сацыяльнай сістэмы, ва ўмовах якой ім даводзіцца жыць.

«Манопалістычны капітал у рэшце рэшт асудзіў буржуазнае грамадства на нізкія тэмпы развіцця вытворчасці, якія ў радзе краін толькі-толькі апярэджаюць рост насельніцтва. Значная частка вытворчых магутнасцей застаецца незагружанай, у той час як за варотамі прадпрыемстваў — мільёны беспрацоўных. Сельскагаспадарчая вытворчасць штучна абмяжоўваецца, хаця ў свеце — мільёны галадаючых. Людзі адчуваюць недахоп у матэрыяльных дабротах, але імперыялізм разбазарвае матэрыяльныя рэсурсы і грамадскую працу на падрыхтоўку войнаў», — гаворыцца ў Праграме Камуністычнай партыі Савецкага Саюза.

Вось толькі некалькі фактаў, якія сведчаць аб спосабе жыцця ў капіталістычных краінах.

У 1961 годзе лік беспрацоўных у ЗША дасягнуў 6,8 працэнтаў ад усёй рабочай сілы. Аднак у асобных галінах і прамысловых цэнтрах беспрацоўных значна больш.

Плата за кватэру ў працэнтах да бюджэту сям'і складае: у ФРГ — 23, у Галандыі — 24, у Нарвегіі — 25, у ЗША — 31 працэнт.

У Італіі ў 1961 годзе непісьменныя складалі каля 5,5 млн. чалавек.

У краінах Азіі, Афрыкі, Лацінскай Амерыкі, якія знаходзяцца пад уладай капіталу, жыве больш дзюх трэціх насельніцтва капіталістычнага свету, але на іх долю прыходзіцца толькі адна дзiesiąтая частка яго прамысловай вытворчасці, дваццятая частка металургіі, трыццятая — машынабудавання.

Пастаянным элементам эканомікі капіталізму стала вытворчасць на вайну. Зараз у краінах НАТО гонка ўзбраення паглынае матэрыяльных і чалавечых рэсурсаў больш, чым калі-небудзь раней, не ўлічваючы перыяду другой сусветнай вайны. Ваенныя расходы перш за ўсё адбываюцца на рабочых і сялянах. Узрастаюць падаткі, узмацняецца інфляцыя, пагаршаецца жыццё народа.

На сусветнай арэне процістаяць адзін аднаму драхлючы капіталізм і поўны жыццёвых сіл сацыялізм. І як бы ні намагаліся імперыялісты спыніць ход гістарычнага развіцця, яны не ў сілах прадухіліць непазбежнае: сілы міру, прагрэсу і сацыялізма перамогуць.

Новы многоквартирны жылы дом на рагу вуліц Леніна і Гогаля ў Брэсце.

Фота В. Германа.

Новыя мадэлі швейных машын

ОРША. Канструктары завода швейных машын распрацавалі новую мадэль — мадэрнізаваную прамастрочную машыну «М-7». Яна прыгожая па знешняму выглядзе, больш зручная ў эксплуатацыі. Удасканалена рэгуліроўка строчкі, маталка і іншыя вузлы.

На базе гэтай жа машыны сканструявана машына з зігзагападобнай строчкай. Вопытны ўзор яе ўжо зроблены і днямі будзе адпраўлены на швейную фабрыку для вытворчых выпрабаванняў.

Пяты агрэгат — да дня выбараў

БРАЦК. Брацкая ГЭС працуе і будзеца. У той час, як яе агрэгаты-першыня хутка дадуць Радзіме ўжо двухсоты ў новым годзе мільён кілават-гадзін электраэнергіі, пад купалам каркаса будынка гідрэлектрастанцыі да канца мантаж асноўных частак наступнай — пятай турбіны. Побач з рабочым колам гэтай гіганцкай электрычнай машыны магутнасцю 225 тысяч кілават, зборку якога завяршыла брыгада вядомага гідрабудаўніка Героя Сацыялістычнай Працы Віктара

Віталевы, высіцца велізарны 700-тонны ратар. Апошнімі дэталлямі абрастае гіганцкае кольца статора.

Спаборнічаючы ў гонар выбараў у Вярхоўны Савет СССР, будаўнікі імкнуцца закончыць мантаж новага гідраагрэгата да 18 сакавіка.

Студэнты у нафтабудаўнікоў

Гэтымі днямі ў гасцях у будаўнікоў Полацкага нафтагіганта пабывала агітбрыгада механіка-тэхналагічнага факультэта Беларускага політэхнічнага інстытута. Свой візіт да будаўнікоў студэнты прысвяцілі выбарам у Вярхоўны Савет СССР. Яны далі шэсць канцэртаў перад выбаршчыкамі. Канцэрты прайшлі з вялікім поспехам. Асабліва спадабаліся глядачам выступленні студэнтаў Эдуарда Драздова і Юрыя Прэсмана.

За добрыя выступленні перад выбаршчыкамі камітэт камсамола нафтабудаўніцтва ўзнагародзіў удзельнікаў агітбрыгады ганаровай граматай.

У. ВЯТКІН.

У Гомелі вядзецца мантаж першай у горадзе тралейбуснай лініі. Мантажнікі СМУ-92 трэста № 18 абавязаліся здаць лінію ў эксплуатацыю да дня выбараў у Вярхоўны Савет СССР. На здымку: мантаж тралейбуснай лініі на плошчы Працы ў Гомелі.

КОРАТКА

□ У гасцях у літоўскіх калгаснікаў у пасёлку Рудоміне Вільнюскага раёна пабывала агітбрыгада «Дружба» Ашмянскага раёна Дома культуры. Беларускія сябры прачыталі лекцыю «Выбарчая сістэма ў СССР», а затым пазналі канцэрт мастацкай самадзейнасці.

І. СІДНЕЕУ.

□ Два трактары, зерневы камбайн, аўтамашыну, дзве селкі, навісны бульбаканальнік набыў за апошні час калгас імя Дзяржынскага Калінкавіцкага раёна.

А. СІРАШ.

□ Аптэка адкрылася ў сяле Варапаева Глыбоцкага раёна. Яна аснашчана навішым абсталяваннем, у даступнасці розныя медыкаменты і прэпараты. Гэта восьмая аптэка ў раёне.

А. ТРОШКА.

Стоўбцы

На правым беразе Нёмана, у прыгожым месцы, размешчаны Стоўбцы. У гады гаспадарання польскіх паноў Стоўбцы былі горадам дробных рамеснікаў і гандляроў. Польскія капіталісты не хацелі развіваць прамысловасць у гарадах Заходняй Беларусі.

За гады Савецкай улады тут створаны і працуюць рад прамысловых прадпрыемстваў, якія, выкарыстоўваючы мясцовую сыравіну, з году ў год павялічваюць выпуск сваёй прадукцыі. Чарапца, кафля, мэбля, мяса-малочныя вырабы, швейныя і іншыя карыстаюцца вялікім попытам не толькі ў раёне, але і за яго межамі.

У гады вайны Стоўбцы былі дашчэнтку разбураны нямецка-фашысцкімі захопнікамі. У пасляваенны перыяд горад хутка расце і добраўпарадкоўваецца. Будуюцца новыя прадпрыемствы, жылыя дамы, асфальтуюцца вуліцы, прымаюцца меры па паліпашэнню санітарнага стану горада, закладзена 2 скверы, плодowy сад, на вуліцах горада пасаджана вялікая колькасць дрэў, кветак, кустоў. У Стоўбцах адкрыты рэгулярны аўтобусны рух. У многіх квартарах горада карыстаюцца звадкаваным газам.

З году ў год растуць дабрабыт і культурны ўзровень працоўных горада. У Стоўбцах працуе раённы Дом культуры, гарадскі кінатэатр, тры бібліятэкі з кніжным фондам 60 тысяч экзэмпляраў.

Пры РДК на грамадскіх пачатках працуе універсітэт культуры. Заняткі універсітэта наведваюць каля 200 чалавек. Перад слухачамі выступаюць работнікі мастацтва і кіно.

Працоўныя выпісваюць вялікую колькасць газет і часопісаў. У кожным доме ёсць радыёпрыёмнік або радыёкропка. У горадзе ёсць многа тэлевізараў.

Да 1939 года ў школах горада вучыліся галоўным чынам дзеці памешчыкаў, кулакоў, афіцэраў, гандляроў і асаднікаў. Навучанне вялося толькі на польскай мове. За навучанне даводзілася плаціць вялікія грошы. Таму простыя людзі не маглі пасылаць сваіх дзяцей ў

школу. Іншая справа зараз. Савецкая ўлада зрабіла здукацыю здабыткам усіх. У горадзе ёсць сярэдняя і васьмігадовая школы, дзе навучаецца 1265 вучняў. Юнакі і дзяўчаты, якія працуюць на вытворчасці, маюць магчымасць атрымаць адукацыю ў сярэдняй школе рабочай моладзі. Зараз тэм вучыцца каля 180 чалавек. У горадзе ёсць дзіцячая спартыўная і музычная школы. Будуюцца новыя сярэдняя школа на 520 месца. Заканчваецца пераабсталяванне будынка, у якім яшчэ ў часы панскай Польшчы была турма. У гэтым будынку размешчана 14 класных пакояў музычнай школы.

Паліпашаецца медыцынскае абслугоўванне насельніцтва горада. Вялікія клопаты партыі і ўрада аб здароўі працоўных адчуваюцца на кожным кроку.

Зараз пры раённай бальніцы ёсць поліклінічнае, фізіятэрапеўтычнае, радзільнае і іншыя аддзяленні, клінічная лабараторыя, жаночая і дзіцячая кансультацыі, зубаўрачэбны кабінет, аптэка, санітарная станцыя, хуткая дапамога. Медыцынскія ўстановы аснашчаны навішым абсталяваннем. Працуюць 2 рэнтгенаўскія ўстаноўкі. У горадзе працуе 22 урачы і 60 чалавек сярэдняга медыцынскага персаналу.

У выніку палепшання медыцынскага абслугоўвання ў нашым горадзе, як і ва ўсім раёне, рэзка скараціліся інфекцыйныя захворванні, дзіцячыя інфекцыйныя захворванні зведзены да адзінаквых выпадкаў.

Павышэнне матэрыяльнага і культурнага ўзроўню савецкага народа — закон развіцця сацыялістычнага грамадства. Але павышэнне дабрабыту залежыць ад працвітання нашай эканомікі, ад няспыннага росту прадукцыйнасці працы.

Таму рабочыя і інжынерна-тэхнічны персанал прадпрыемстваў горада змагаюцца за выкананне і перавыкананне заданых сямігадовага плана.

В. ЗУБ,
старшыня выканкома
Стаўбцоўскага гарадскога
Савета дэпутатаў
працоўных.

МІНУЛЫ год быў годам міру. Гэта шчыра радуе працоўных усяго свету. У мірных умовах мацнела дружба паміж народамі; нягледзячы на тое, што небяспека новай вайны была вельмі моцнай. Капіталістычны ж свет ніколі яшчэ не быў ахоплены такой ліхаманкай узбраенняў і шумнай ваеннай падрыхтоўкі, як у 1961 годзе. І ўсё ж развязаць вайну заправіла так званая «вольнага свету» не ўдалося. Таму сёлета яны залемантавалі аб неабходнасці далейшага ўмацавання ваенных баз, у калоніях і на тэрыторыях сваіх сатэлітаў, хоць на словах гароў стаяць за самавызначэнне ўсіх народаў і нават часам галасуюць за гэта ў Арганізацыі Аб'яднаных Нацый.

У капіталістычным друку слова «каланіялізм» за апошнія гады абрасло саладкавымі эпітэтамі, за якімі цяжка разглядаць яго зварыную сутнасць. Між тым, нават у самых адсталых краінах, дзе яшчэ ўсё залежыць ад інішаземнага капіталу, становіцца каланізатарам пагаршаецца з кожным днём. На нашых вачах пацярпелі краіны каланіяльны імперыі Англіі і Францыі, Бельгіі і Партугаліі, і на іх руінах узніклі новыя незалежныя, суверэнныя дзяржавы. Рушаць ўстоі, якія здаваліся некалі непахіснымі, паступова вырысоўваюцца абрысы будучага, дзе назаўсёды знікне прыгнёт адной нацыі дружна, здзеі моцнага над слабым. Ганебная каланіяльная сістэма асуджана на пагібель. Яна з'яўляецца галоўнай прычынай таго, што народы многіх афрыканскіх і некаторых іншых дзяржаў да гэтага часу знаходзяцца на нізкім узроўні эканамічнага і сацыяльнага развіцця, выміраюць ад голаду, эпідэміі і дрэнных умоў працы на плантацыях і прамысловых прадпрыемствах сваіх ненажэрных гаспадароў.

Памятаючы аб усім гэтым, нельга не абураліся тымі горацадзіламі, што цяюкаюць з мюнхенскай падваротні аб «караёнай перабудове свету па ўзору заходняй дэмакратыі». Пакінем гэта «дэмакратыю» на сумленні пана Станкевіча і яго падгалоскаў. Акапаўшыся ў Мюнхене, яны вельмі старан-

на тануюць пад залатую свіцёлку сваіх непераборлівых хлебадаўцаў. Мы толькі мімаходам хочам адзначыць, што ў агульным хоры капіталістычных наймітаў беларускія «нацыянал-вызвольнікі» скаціліся на пазіцыі зайдлых ворагаў усяго прагрэсіўнага, новага. Любое наслілле па «ўзору заходняй дэмакратыі» яны выдаюць за нябесную манну для зняволеных народаў. Нават крывавая бойня ў Алжыры, дзе французскія каланізатары агнём і мячом знішчаюць усё жывое, не выклкала ў Станкевіча чалавечай спагады да іх ахвяр. Гэты апостал «нацыянальнага вызвольнага руху» сам трызніць аб вайне і лёгкай нажыве за кошт іншых народаў. Ён не

Наймiт стараецца

прапускае найменшага выпадку, каб пастрашыць «патэнцыяльнай магутнасцю Захаду ворагаў». Ну, а на каго ён махае кулакамі, — вядома. З гэтага ніхто ў парыжскім блоку не робіць сакрэту. Скажам прама: спадар Станкевіч усё свае разлікі будзе на новай вайне супраць Савецкага Саюза. На Радзіме яму ледзь было не адкруцілі галаву за актыўнае супрацоўніцтва з гітлераўскімі захопнікамі. Цяпер пан Станкевіч, паспешліва ператасаваўшы свае бітвы казыры, скваліва прысмактаўся да «амерыканскай канцэпцыі каланіялізму».

Злучаныя Штаты Амерыкі далі свету многа выдатных дзеячоў навукі і культуры, якія не толькі асуджалі каланіялізм, але і са зброяй у руках змагаліся за суверэнныя правы сваёй краіны, калі яна стагнала пад пятой англійскага капіталу. Ёсць там і цяпер людзі, пра якіх смела можна сказаць, што гэта спраўданыя барацьбіты за роўнасць і братэрства паміж народамі. Грозным набатам і перасцярогай для рэакцыйнай буржуазіі, у тым ліку і амерыканскай, прагучэла нядаўняя заява сусветна вядомага вучонага Уільяма Дзюбуа, які на 93 годзе жыцця рашуча адмежаваўся ад капіталістаў і ўступіў у рады Камуністычнай партыі.

Дзюбуа жыве і працуе ў Брукліне — цэнтральным рабочым раёне Нью-Йорка. У дружбе з простымі амерыканцамі ён чэрпае новыя сілы. Менавіта таму вучоны прыйшоў, як ён піша ў сваім пісьме на імя Нацыянальнага камітэта Камуністычнай партыі, да цвёрдага пераканання, што «капіталізм сам не можа пераўтварыцца; ён асуджаны на самавынішчэнне». Дзюбуа ўступіў у партыю для таго, каб наблізіць дзень перамогі камунізма — «адзінага правільнага спосабу жыцця для ўсяго чалавечтва».

Мюнхенскія змагары не адважацца апублікаваць гэту заяву ў сваім захірэлым фашысцкім шкумацкіку. Такія выказванні прагрэсіўных дзеячоў Амерыкі аб камунізме выбіваюць карты з рук у правакатараў. Іх загіпнатызавала тая прамова

У газеце «Голос Родины» № 79 за 1961 год надрукаван фельетон «Прывіды». У ім расказваецца аб так званым «інстытуце па вучэнню СССР» у Мюнхене. Вось што гаворыцца ў фельетоне аб беларускім «вызвольным дзеячу» Ст. Станкевічу:

«Самая імпазантная асоба ў галерэі п'яніч — гэта, вядома, вучоны сакратар Станіслаў Станкевіч. Калі ў калідоры раздаецца: «Я Юлій Цэзар. Я Юлій Цэзар...» — супрацоўнікі, усе, як адзін, кідаюць работу: мае быць захапляючае відовішча.

— Ды не, вы ж вучоны сакратар, — супакоююць Станкевіча служыцелі медыцыны, моцна падтрымліваючы з абодвух бакоў непаслушнае цела пацыента.

— Я вучоны Цэзар. Цыфу ты. Вучоны Юлій... Маўчаць!..

У вачах супрацоўнікаў інстытута спагада. Надабрэйшы Станіслаў Станкевіч зноў не разлічыў: прыняў лішняе. Цяпер яго чакаюць

прэзідэнта ЗША Джона Кенедзі, у якой ён «грунтоўна спыніўся над справай каланіялізму і сфармуляваў... зусім выразную канцэпцыю ўсяе гэтае справы».

Вядома, што на свае сілы пан Станкевіч не можа спадзявацца. Яму проста не хапае аргументаў заступнасца за эксплуататараў. А ў канцэпцыі Джона Кенедзі ім адведзена самае пачаснае месца на палітычнай арэне вольнага свету. Паколькі ж там ідзе гаворка і аб камуністах, якія нібыта з'яўляюцца самымі небяспечнымі каланізатарамі і эксплуатаатарамі, Станкевіч урачыста аб'явіў у сваім друкаваным органе, што гэты, мякка кажучы, недарэчны вывад пана прэзідэнта ён падае ў «як найдакладнейшым перакладзе з англійскага арыгіналу». Няхай, маўляў, усе ведаюць, што калоніі ёсць усюды, толькі не ў капіталістычным свеце.

Новы прэзідэнт Злучаных Штатаў Амерыкі, як і яго папярэднікі, па сваёй прыродзе зайдлы праціўнік камунізма. Не трэба забывацца і на тое, што за яго спіной стаіць Пентагон, які сам з'яўляецца буйным землеўладальнікам як у Злучаных Штатах Амерыкі, так і ў многіх іншых краінах. Яго зямельныя ўгоддзі перавышаюць агульную плошчу штатаў Род Айленд Дэлавер, Коннекцікут, Нью-Джэрсі, Масачусетс, Мэрыленд, Вермонт і Нью-Гемпшыр, разам узятых. Вярнуць усё гэта народу — значыць застацца без сродкаў на падрыхтоўку новых каланіяльных войнаў. Адсюль, як кажуць, і пачынае танцаваць капіталістычная прапаганда, фарміруючы новыя канцэпцыі каланіялізму.

Якую ж, аднак, карысць дае публікацыя іх у нацыяналістычным друку? У Мюнхене на гэта пытанне яшчэ не знайшлі адказу. Там, як і раней, усё падпарадкоўваецца адной мэце: усімі праўдамі і няпраўдамі ачарніць Савецкі Саюз і яго самаадданую барацьбу за хутчэйшую ліквідацыю каланіяльнай сістэмы. Але гэта дарэменная трата часу. Шырока прапагандуючы розныя прадзусьці канцэпцыі капіталістаў, сябры так звананага «беларускага нацыянальнага блоку ў Парыжы» яшчэ раз распісаліся ў сваёй ідэалагічнай бездапаможнасці. Нельга ж, на самай справе, лезці на палітычную арэну з голым ўслаўленнем капіталістычных парадкаў і ваенных саюзаў ды яшчэ з ачмурэлым антыкамуністычнымі заклікамі. Час не той!

А. БУДЗЕЙКА.

Дом iх родны...

Чэрвеньскі дзіцячы дом № 1. Светлыя, утульныя пакойчыкі з прыгожай дабротнай мэбляй. Ідуць заняткі па працы. Многія хлопчыкі захапляюцца разьбой па дрэву, выпілоўваннем і выконваюць гэтыя работы з вялікім майстарствам. Залюбуешся, як працуе Міша Дубовік. Добра зроблены ім Герб СССР, голуб міру. Сапраўднымі сталярамі сталі Яраслаў Усовіч, Мікалай Сцефанюскі і іншыя рэбяты.

Дзяўчынкі займаюцца швейнай справай. Шыць іх вучыць майстар Надзежда Станіславаўна Наркевіч.

Жывуць выхаванцы цікава, весела, дружна. Шмат у іх спраў, карысных заняткаў. Усе яны вучацца ў школе, 12 чалавек у музычнай школе, 20 — займаюцца ў юнацкай спартыўнай і амаль кожны ўдзельнічае ў мастацкай самадзейнасці. Тут ёсць харавы, танцавальны гурткі, спартыўныя секцыі, тэатр лялек. Да паслуг дзяцей шмат музычных інструментаў, тэлевізары, радыёлы, багатая бібліятэка.

Кожны год раз'язджаюцца ў розныя куткі краіны яго выхаванцы. Яны працуюць настаўнікамі, урачамі, механізатарамі, інжынерамі.

Выхаванцы часта прысылаюць пісьмы, віншаванні, падзякі дырэктару Івану Сяргеевічу Лысаму, выхаватэлям Лідзіі Міхайлаўне Задорынай, Яўгеніі Лазараўне Рытавай, Ніне Пракопаўне Дзерах і іншым. «Дом наш родны...» — так пачынаецца большасць пісьмаў.

Вячаслаў ГАЛЕНЧЫК.

Чэрвень.

НА ЗДЫМКАХ: 1. На ўроку працы ў 3-м класе. 2. Засядае Савет дзурны.

1. На ўроку працы ў 3-м класе.

2. Засядае Савет дзурны.

Мал. М. Гурло.
бальнічны ложка, беляя халаты і... ніякіх спіртных напіткаў. Цяжка будзе бедалазе, цяжка».

Цудоўная кніга прыроды

Камсамолкі Валянціна (злева) і Надзеджа Пік — перадавыя жывёлаводы калгаса імя Жданова Снідзельскага раёна. Валя аджормілівае штогод сотні свіней, Надзеджа — адна з перадавых даярак арцелі. Сёстры прымаюць актыўны ўдзел у мастацкай самадзейнасці. Валянціна выконвае вялікую грамадскую работу. Яна дэпутат абласнога Савета.

Летапісцы раёна

Дайно ў Чапляўскай сярэдняй школе Старобінскага раёна працую гістарычны гурток, якім кіруе выкладчык гісторыі Вячаслаў Канстанцінавіч Ванцукевіч. Цікавымі справамі займаюцца гурткоўцы. У спецыяльным альбом яны збіраюць матэрыялы аб мінулых і сённяшніх днях раёна.

У раздзеле «Нашы землякі» юныя гісторыкі раскажваюць пра рэвалюцыянера Ларыяна Дрыгалоўска, пра братаў Цубай, якія

ў час Вялікай Айчыннай вайны пайтарылі падзвіг Івана Сусаніна, пра мужанага сына беларускага народа Івана Чукляя і іншых.

Сучаснаму жыццю раёна прысвечаны раздзел «Героі сямігодкі». Тут змешчаны матэрыялы аб будаўніках Салгорскага калійнага камбіната, аб брыгадах камуністычнай працы.

У бліжэйшы час юныя гісторыкі мяркуюць арганізаваць у школе музей.

М. ДЫМАУ

Пасёлак маладжонаў

На вяселлі брыгадзіра агароднай брыгады, сакратара камсамольскай арганізацыі Лідзіі Славашэвіч пабывалі многія калгаснікі сельгасарцелі «Ленінскі шлях». Лідзію ведаюць як перадавіка вытворчасці, актыўнага грамадскага работніка. Аўтарытэтны чалавек і яе муж — калгасны шафёр камсамалец Іван Дзярэча.

— Шмат вяселляў згулялі

летась у калгасе, — раскажвае бухгалтар Аляксандр Міхайлавіч Валетка. — Ажаніўся, напрыклад, аэраном Віктар Савановіч, замуж выйшлі Клара Валетка, Марыя Касцюкевіч і іншыя. За апошні час было больш як 20 вяселляў.

Маладжоны пасяляюцца ў новых дамах, якія пабудаваны з дапамогай калгаса.

Слуцкі раён.

Трохтомная анталогія

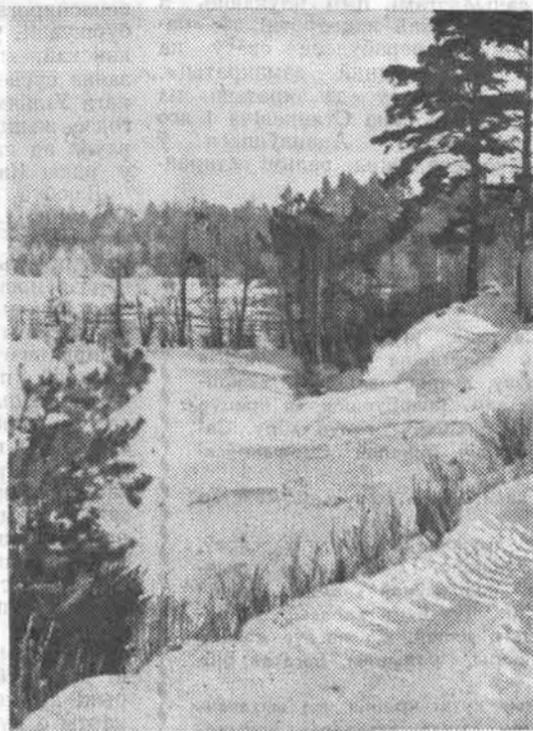
Дзяржаўнае выдавецтва Беларусі выпусціла трохтомную анталогію беларускай паэзіі. У яе ўвайшлі творы 130 аўтараў. Прадмова напісана народным пісьменнікам Беларусі Кандратам Крапіўой і членам-карэспандэнтам Акадэміі навук БССР В. В. Барысецкам.

Такое буйнае выданне, якое найбольш поўна адлюстроўвае паэтычную творчасць народа, пачынаючы з сярэдніх вякоў і да нашых дзён, выпускаецца ўпершыню.

У першым томе анталогіі змешчаны творы Георгія Скарыны, Паўлюка Багрыма, Уладзіслава Сыракомлі, Кастуся Каліноўскага, Францішка Багушэвіча, Максіма Багдановіча і многіх іншых паэтаў. Асабліва поўна прадстаўлена паэзія карыфеяў беларускай літаратуры — Янкі Купалы і Якуба Коласа. Сюды ж увайшлі і вершы Змітрака Бядулі, Цішкі Гарцінага.

У наступныя два томы увайшлі творы Кандрата Крапівы, Пётруся Броўкі, Пятра Глебкі, Максіма Лужаніна, Максіма Танка, Аркадзя Куляшова і многіх іншых паэтаў. У трохтомніку прадстаўлена і творчасць паэтычнай моладзі, якая прыйшла ў літаратуру ў пасляваенныя гады.

У анталогіі ёсць кароткія біяграфічныя даведкі аб кожным з паэтаў.

У беларускіх гісторыкаў

НАВУКОВЫ САВЕТ АБМЯРКОВАЕ ПРАБЛЕМЫ ГІСТОРЫ

У Акадэміі навук БССР адбылося пашыранае пасяджэнне навуковага савета па праблемах гісторыі Беларусі. Апрача вучоных рэспублікі, у ім прынялі ўдзел навуковыя работнікі акадэміі навук СССР, Украіны і Літвы.

Калектыву гісторыкаў Беларусі, як паведаміў у сваім дакладзе дырэктар Інстытута гісторыі АН БССР, член-карэспандэнт акадэміі І. С. Краўчанка, трэба ў бліжэйшым годзе распрацаваць амаль сто тэм. Сур'езная ўвага ў плане навуковай работы адводзіцца задачам, якія выцякаюць з рашэнняў гі-

старычнага ХХІІ з'езду КПСС. Рад тэм прысвечаны праблемам сацыялістычнага і камуністычнага будаўніцтва. Некаторыя з іх з'яўляюцца тэмамі доктарскіх дысертацый, якія асвятляюць пытанні эканомікі, палітычнага і культурнага развіцця Беларусі. Намечаны публікацыі новых дакументаў і матэрыялаў, выяўленых у апошні час у архівах.

Член-карэспандэнт АН БССР Н. В. Каменская азнаёміла прысутных з праспек-

там васьмітомнай працы па гісторыі Беларусі, над якой будуць працаваць на працягу бліжэйшых пяці год вучоныя акадэміі ў садружнасці з навуковымі супрацоўнікамі універсітэта і іншых вышэйшых навучальных устаноў. Інстытута гісторыі партыі пры ЦК КПБ. Першыя частыры тамы будуць прысвечаны гісторыі Беларусі да Вялікай Кастрычніцкай сацыялістычнай рэвалюцыі, астатнія — савецкаму перыяду ў жыцці беларускага народа. Адзін

з тамоў намечана цалкам прысвядзіць Вялікай Айчыннай вайне.

У стварэнні васьмітомніка прымуць удзел не толькі гісторыкі, але і філосафы, эканамісты, літаратары, этнографы.

У абмеркаванні праспекту васьмітомнай працы побач з вучонымі Беларусі ўдзельнічалі і госці з братніх рэспублік. Яны выказалі рад меркаванняў і заўваг. У выступленнях адзначана вялікае значэнне такой мануфактурнай працы, якая будзе стварацца ўпершыню ў гістарычнай навуцы Беларусі.

У Белавежскай пушчы

Паляўнічымі ледзь не цэлага статку зубраў. Зараз гэтыя жыхары пушчы ўзяты пад абарону закона.

Зубры, якія, здавалася, вымерлі і адыйшлі ў нябыт, намаганнямі людзей зноў уваскрэслі ў наш час. У 1918 годзе іх ужо не было ў нас, таму матачнае пагалоўе гэтых лясных прыгажуню даялося завозіць сюды з іншых куткоў свету. У Айчынную вайну пагалоўе зубраў зноў знікла і зноў прышлося іх дастаўляць для размнажэння з іншых краін. Затое цяпер статак расце і ўжо налічвае больш за 60 галоў. Зараз яны вандруюць дзесьці на волі таксама, як іх продкі дзвесце, трыста год назад. Мы хутка ўбачым іх, а пакуль палюбуемся маляўнічай групай велічных звяроў, якая застыла за шклом панарамы музея. Тут жа экспануюцца і ласі, і дзікі, і розныя птушкі. Пушча асабліва багатая імі. А вось чорны бусел. У адрозненне ад белага, які сяліцца недалёка ад людзей, чорны бусел лічыць за лепшае лясную глухмань.

Многа ў музеі іншых цудаў, але ў пушчы больш цікава.

На адлегласці кіламетра або двух ад вёскі Каменюкі адбылася наша першая сустрэча з жывым белавежскім зубрам. Ён быў суровы, спакойны, і ў кожным яго руху адчувалася нейкая незвычайная веліч.

Экскурсантаў з Мінскай лясотраннай фабрыкі акружылі егера. Ім цікава ведаць, ці крапаюць зубры людзей, ці мірна яны жывуць паміж сабой і як рэагуюць на пабочныя гукі.

Пажылы егер ледзь паспявае адказаць цікавым мінчанам.

— Да людзей зубры прывыклі, — гаворыць ён, — бо мы іх самі кормім. Праўда, калі самка ахоўвае дзіця, то лепш блізка не падыходзіць.

Жывуць зубры сем'ямі, але ёсць і закарanelыя «бабылі», або вечныя халасцякі, як мы іх жартам называем. Яны амаль заўсёды вандруюць па аднаму, далёка ад статку і толькі прагаладаўшыся прыходзяць да кармушак. Хоць зубр з выгляду і здаецца спакойным, марудным, давараць яму асабліва нельга. Калі зубр раптам спыніўся і аблізваецца, лепш уступіць яму дарогу. Да шуму зубры прывыклі, яны спакойна пераносяць грукат аўтамабільнага матара. Толькі траскатня матацыклаў іх раздражняе і нервуе. Невядома, што яна ім нагадвае — гром, грукат кананады або, нарэшце, кулямётны пошчак, але ад матацыкла зубры не ўцякаюць, а, наадварот, стараюцца нагнаць матацыкліста, тады яму, вядома, не здабраваць — кідай матацыкл і лезь на дрэва. Нягледзячы на вялікую вагу, бегаюць зубры даволі шпарка і моцна «набіраць хут-

касць» 30—40 кіламетраў у гадзіну.

Машына па добрай дарозе, а дарогі ў пушчы выдатныя, вязе нас углыб лесу, непасрэдна да тых мясцін, дзе ў загоне і на волі жывуць зубры. У загон нас не пусцілі. Каранцін. Вырашылі на сваю рызыку прабрацца далей. Машына пакінута ў баку, а мы ўсе ланцужком рухамся далей. У лесе ціха. Учора быў буралом, і вецер, нібы стаміўся, прыціх і сулакоўся.

— Паглядзіце, зубры! — узрадавана ўсклікнуў хтосьці з тых, што ішлі ўперадзе. Усе насцярожыліся. Рассоўваючы хмызняк, павольна, нібы абдумваючы штосьці, уперад прабіраліся зубры. Адзін велізарны, сапраўдны гігант, і два крыху меншыя. Заўважыўшы людзей, яны спыніліся, быццам вырашаючы — ісці ім далей або звярнуць убок. Сярод экскурсантаў былі фатографы. Карыстаючыся аб'якवासцо зубраў, яны выбеглі наперад, пачалі шчоўкаць сваімі фотаапаратамі. А адзін самы юны фатограф падбег ледзь не ўшчыльную да збянтэжанага зубра. Егер, які стаў недалёка, строга прыкрыкнуў на хлопца.

— Табе што, жыць надакучыла? Не жартуй з зубрамі!

Мы прайшлі яшчэ крыху углыб лесу і ўбачылі цэлы статак зубраў, якія паважна крочылі да падрыхтаваных кармушак. Мы адыйшлі ў бок.

Зубры даволі хутка прывыкаюць да свайго месца, але іншы раз любяць пагуляць па новых, яшчэ не абходжаных мясцінах. Вядома, напрыклад, што да нас, на нашу тэрыторыю пушчы, праніклі зубры з Польскай Народнай Рэспублікі.

Белавежская пушча стала ў апошнія гады збруадавальнікам для ўсяго Саветаў Саюза. Прыходзіць час, іх ловяць, праўда, не без цяжкасці, прымушаюць, нарэшце, увайсці ў клетку і ўжо ў гэтай клетцы перавоззяць на новае месца.

Калі зубраў у Белавежскай пушчы крыху больш за 60, то дзікоў тут сотні. І нездарма іх называюць дзікамі. Зубраў можна прывучыць да кармушак, а дзікі стараюцца трымацца далей. Іншы раз зімою яны робяць «набегі» на населеныя пункты і спрабуюць забрацца ў куратнікі. Праўда, з'ява гэта не такая частая.

Прывольна жывецца жыхарам пушчы. Парубкі тут не робяцца, а, наадварот, увесь час ідуць пададкі дрэў.

Знаёмячыся з багаццямі гэтага кутка, мы нібы чытаем захапляючую кнігу роднай беларускай прыроды.

Я. САДОУСКІ.

ДЛЯ ЗАХОДНЯЯ ЕУРОПЫ

Слухайце штодзённа нашы радыёперадачы па сярэднеўрапейскаму часу: на сярэдняй хвалі 227 метраў (ці 1322 кілагерцаў) з 6 да 7 гадзін, з 16.00 да 17.00 і з 21.00 да 21.30;

на кароткай хвалі 30,83 метра (ці 9730 кілагерцаў) з 6 да 7 гадзін.

Па нядзелях: на хвалях 30,83 метра і 227 метраў з 6 да 9 гадзін і з 10 да 13 гадзін;

на сярэдняй хвалі 227 метраў з 16.00 да 17.00 і з 21.00 да 21.30.

НА БЕЛАРУСКАЯ МОВЕ

Па нядзелях — ад 8 гадзін да 8 гадзін 30 мінут па сярэднеўрапейскаму часу на хвалі 30,83 метра (ці 9730 кілагерцаў) і на сярэдняй хвалі 227 метраў.

ДЛЯ ЗША І КАНАДЫ

Слухайце штодзённа нашы радыёперадачы па нью-йоркскому

часу з 19.30 да 20.30 на хвалях: 31,04 метра (ці 9665 кілагерцаў), 31,23 метра (ці 9605 кілагерцаў), 41,15 метра (ці 7290 кілагерцаў).

НА БЕЛАРУСКАЯ МОВЕ

Па суботах — ад 20 гадзін да 20 гадзін 30 мінут па нью-йоркскому часу на кароткіх хвалях: 31,04 метра (ці 9665 кілагерцаў), 31,23 метра (ці 9605 кілагерцаў), 41,15 метра (ці 7290 кілагерцаў).

НАШ АДРАС

Мінск, Ленінскі праспект, 77. Дом друку. Для пісьмаў: Мінск, паштовая скрынка № 14.

РЭДАКЦЫЙНАЯ КАЛЕГІЯ.